

Dokument na rokovanie

A9-0094/2023

29.3.2023

SPRÁVA

o úlohe politiky súdržnosti pri riešení viacrozmerných environmentálnych výziev v oblasti Stredozemného mora (2022/2059(INI))

Výbor pre regionálny rozvoj

Spravodajca: François Alfonsi

OBSAH

	Strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
STANOVISKO VÝBORU PRE RYBÁRSTVO.....	14
INFORMÁCIE O PRIJATÍ GESTORSKÝM VÝBOROM.....	22
ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE	23

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o úlohe politiky súdržnosti pri riešení viacrozmerých environmentálnych výziev v oblasti Stredozemného mora (2022/2059(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 3 Zmluvy o Európskej únii a články 174 až 178 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku¹ (nariadenie o spoločných ustanoveniach),
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058 z 24. júna 2021 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde²,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1056 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Fond na spravodlivú transformáciu³,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1059 z 24. júna 2021 o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Európska územná spolupráca (Interreg) podporovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a vonkajších finančných nástrojov⁴,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1057 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky sociálny fond plus (ESF+)⁵,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2014/89/EÚ z 23. júla 2014, ktorou sa ustanovuje rámec pre námorné priestorové plánovanie⁶,
- so zreteľom na závery Rady z 19. apríla 2021 o obnovenom partnerstve s južným susedstvom – nový program pre Stredozemie,
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 4. februára 2022 s názvom Ôsma správa o súdržnosti: súdržnosť v Európe do roku 2050 (COM(2022)0034),

¹ [Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159.](#)

² [Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 60.](#)

³ [Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 1.](#)

⁴ [Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 94.](#)

⁵ [Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 21.](#)

⁶ [Ú. v. EÚ L 257, 28.8.2014, s. 135.](#)

- so zreteľom na oznámenie Komisie z 9. februára 2021 s názvom Obnovené partnerstvo s južným susedstvom (SWD(2021)0023),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. decembra 2019 s názvom Európsky ekologický dohovor (COM(2019)0640),
- so zreteľom na dohodu prijatú 12. decembra 2015 na 21. konferencii zmluvných strán Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy (COP21) v Paríži (Parížska dohoda⁷),
- so zreteľom na stanovisko Európskeho výboru regiónov (CdR) z 29. októbra 2021 s názvom Obnovené partnerstvo s južným susedstvom – nový program pre Stredozemie⁸,
- so zreteľom na stanovisko CdR zo 14. októbra 2020 s názvom Smerom k udržateľnému využívaniu prírodných zdrojov v stredomorských ostrovných podmienkach⁹,
- so zreteľom na stanovisko CdR z 11. októbra 2022 s názvom Príprava makroregionálnej stratégie pre Stredozemie,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. septembra 2022 o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti v EÚ: ôsma správa o súdržnosti¹⁰,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. septembra 2022 o pohraničných regiónoch EÚ: živé laboratória európskej integrácie¹¹,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 7. júna 2022 o ostrovoch EÚ a politike súdržnosti¹²,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 8. marca 2022 o úlohe politiky súdržnosti pri presadzovaní inovatívnej a inteligentnej transformácie a regionálnej prepojenosti IKT¹³,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 9. júna 2021 o rodovom rozmere politiky súdržnosti¹⁴,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 20. mája 2021 o zvrátení demografických trendov v regiónoch EÚ pomocou nástrojov politiky súdržnosti¹⁵,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. marca 2021 o politike súdržnosti a regionálnych stratégiách v oblasti životného prostredia v boji proti zmene klímy¹⁶,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 28. novembra 2019 o núdzovom stave v oblasti klímy a životného prostredia¹⁷,

⁷ Ú. v. EÚ L 282, 19.10.2016, s. 4.

⁸ Ú. v. EÚ C 440, 29.10.2021, s. 19.

⁹ Ú. v. EÚ C 440, 18.12.2020, s. 114.

¹⁰ Prijaté texty, P9_TA(2022)0326.

¹¹ Prijaté texty, P9_TA(2022)0327.

¹² Ú. v. EÚ C 493, 27.12.2022, s. 48.

¹³ Ú. v. EÚ C 347, 9.9.2022, s. 37.

¹⁴ Ú. v. EÚ C 67, 8.2.2022, s. 16.

¹⁵ Ú. v. EÚ C 15, 12.1.2022, s. 125.

¹⁶ Ú. v. EÚ C 494, 8.12.2021, s. 26.

¹⁷ Ú. v. EÚ C 232, 16.6.2021, s. 28.

- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. januára 2020 o európskom ekologickom dohovore¹⁸,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 13. marca 2018 o zaostávajúcich regiónoch v EÚ¹⁹,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 13. júna 2018 o politike súdržnosti a obehovom hospodárstve²⁰,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 3. júla 2012 o vývoji makroregionálnych stratégií EÚ: súčasná prax a vyhliadky do budúcnosti, najmä v oblasti Stredozemia²¹,
- so zreteľom na štúdiu vypracovanú pre Výbor pre regionálny rozvoj s názvom Islands of the European Union: State of play and future challenges, ktorá bola uverejnená v marci 2021,
- so zreteľom na štúdiu výskumnej služby Európskeho parlamentu s názvom Working towards a macro-regional strategy for the Mediterranean, ktorá bola uverejnená v októbri 2021,
- so zreteľom na prvú stredozemskú hodnotiacu správu o Stredozemí týkajúcu sa zmeny klímy a životného prostredia v Stredozemí, ktorú vydali stredozemskí odborníci na zmenu klímy a životného prostredia (MedECC) v roku 2020,
- so zreteľom na regionálnu správu o pokroku v oblasti rodovej rovnosti – regionálny dialóg Únie pre Stredozemie o posilnení postavenia žien v euro-stredomorskom regióne za rok 2021²²,
- so zreteľom na správu OSN z roku 2022 s názvom Dimensions and examples of the gender-differentiated impacts of climate change, the role of women as agents of change and opportunities for women (Rozmery a príklady rodovo diferencovaných dôsledkov zmeny klímy, úloha žien ako aktérok zmeny a príležitosti pre ženy),
- so zreteľom na Dohovor o ochrane morského prostredia a pobrežných oblastí Stredozemného mora (Barcelonský dohovor), ktorý bol prijatý 16. februára 1976 Konferenciou splnomocnených zástupcov pobrežných štátov stredozemného regiónu na ochranu Stredozemného mora,
- so zreteľom na správu zo služobnej cesty Výboru pre petície na účely zistenia potrebných skutočností v lagúne Mar Menor v Murcii (Španielsko) v dňoch 23. – 25. februára 2022 v súvislosti so zhoršovaním životného prostredia v lagúne Mar Menor,
- so zreteľom na osobitnú správu Európskeho dvora audítorov č. 09/2022 s názvom Výdavky v oblasti klímy v rozpočte EÚ na roky 2014 – 2020: Neboli také vysoké, ako boli vykázané,

¹⁸ [Ú. v. EÚ C 270, 7.7.2021, s. 2.](#)

¹⁹ [Ú. v. EÚ C 162, 10.5.2019, s. 24.](#)

²⁰ [Ú. v. EÚ C 28, 27.1.2020, s. 40.](#)

²¹ [Ú. v. EÚ C 349E, 29.11.2013, s. 1.](#)

²² [Union for the Mediterranean, 2021 Regional Progress Report on Gender Equality, Barcelona, 2022.](#)

- so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na stanovisko Výboru pre rybárstvo,
 - so zreteľom na správu Výboru pre regionálny rozvoj (A9-0094/2023),
- A. keďže krajiny oblasti Stredozemného mora, ktoré zahŕňajú členské štáty EÚ, kandidátske a tretie krajiny, sú domovom pre 250 miliónov obyvateľov, z ktorých polovica žije v Európskej únii a tretina v pobrežných oblastiach; keďže posilnenie spolupráce v rámci EÚ a za jej hranicami je kľúčové na riešenie spoločných problémov, ako sú zhoršovanie životného prostredia, znečistenie a zmeny klímy, zvyšovanie teploty vôd, nárast počtu extrémnych výkyvov počasia, nedostatok vody, strata biodiverzity a nedostatočná potravinová bezpečnosť;
- B. keďže oblasť Stredozemného mora predstavuje súdržnú zemepisnú oblasť, ktorej obyvateľstvo má spoločné historické, kultúrne a environmentálne dedičstvo;
- C. keďže od Európskeho fondu regionálneho rozvoja sa vyžaduje, aby v súčasnom programovom období 2021 – 2027 pridelil 30 % svojich finančných prostriedkov na opatrenia v oblasti životného prostredia a klímy s celkovým cieľom podporiť prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo;
- D. keďže Stredozemné more je polouzavreté more s veľmi pomalou výmenou vôd, bohatou biodiverzitou a vysokým podielom endemických druhov;
- E. keďže Stredozemné more patrí medzi oblasti s najvyššou mierou nadmerného rybolovu na svete a stále existujú značné obavy z nezákonného, nenahláseného a neregulovaného (NNN) rybolovu; keďže zvýšené znečistenie spôsobené ľudskou činnosťou, degradácia biotopov, introdukcia nepôvodných druhov a vplyv zmien spôsobených klímou na morské prostredie a ekosystémy ohrozujú udržateľnosť rybolovu v Stredozemnom mori;
- F. keďže okrem neustáleho rastu obyvateľstva žijúceho v pobrežných oblastiach v Stredozemnom mori prebieha 31 % svetového cestovného ruchu na menej ako 6 % svetovej pevniny;
- G. keďže vodné zdroje v Stredozemí sú čoraz vzácnejšie, čo vedie ku konfliktom medzi rôznymi odvetvami využívania vody (ako sú poľnohospodárstvo, cestovný ruch, priemysel a ľudia žijúci v regióne, ako aj ochrana biodiverzity);
- H. keďže množstvo odpadu sa za posledných 30 rokov viac ako zdvojnásobilo napriek niekoľkým programom financovaným EÚ, ako je iniciatíva Horizont 2020 pre čistejšie Stredozemie, ako aj činnosti pod záštitou Únie pre Stredozemie; keďže v dôsledku nesprávneho nakladania s odpadom z riek a mestských oblastí a jeho spracovania sa Stredozemné more stáva oblasťou so šiestym najväčším hromadením morského odpadu na svete; keďže škodlivý vplyv odhadovaného množstva 730 ton plastového odpadu, ktorý sa každý deň vyhodí v oblasti Stredozemného mora, a vznik pevného komunálneho odpadu, ktorý sa od roku 2014 zvyšuje v celom regióne, si vyžaduje ambiciózne opatrenia;

- I. keďže námorná doprava v Stredozemí, ktorá prepravuje 20 % svetového obchodu cez Stredozemné more, teda v oblasti, ktorá tvorí len 1 % svetového oceánu, prináša ročne 100 000 až 200 000 ton vypustených uhlíkovodíkov napr. formou úniku ropy, čo si vyžaduje prechod na väčšiu udržateľnosť; keďže priemyselné činnosti a intenzívne poľnohospodárstvo môžu viesť k odtoku odpadu do riek a kontaminácii podzemných vôd a spolu s rafinériami ropy a zemného plynu na mori prispievajú k zhoršovaniu znečistenia morí v celej oblasti;
- J. keďže počet morských cicavcov v Stredozemnom mori sa za posledných 50 rokov znížil o 41 % a približne 80 % populácií rýb trpí nadmerným rybolovom; keďže cieľ udržateľného rybolovu je dosiahnuteľný za predpokladu, že členské štáty budú mať politickú vôľu;
- K. keďže oblasť Stredozemného mora sa otepľuje o 20 % rýchlejšie ako celosvetový priemer; keďže globálne otepľovanie bude mať vážne dôsledky, ktorým treba predchádzať, najmä v súvislosti so zrážkami a hydrologickým cyklom, ale aj so stredným oteplením a extrémnymi teplotami (v suchozemskom aj morskom prostredí), zvyšovaním hladiny morí a s okysľovaním morskej vody, ako sa uvádza v správe MedECC z roku 2020; keďže hladina morí by mohla do rokov 2040 – 2050 stúpnuť až o 25 cm; keďže splnenie limitu otepľovania stanoveného v Parížskej dohode na úrovni 1,5 °C si bude vyžadovať zníženie dopytu EÚ po energii do roku 2050 o polovicu v porovnaní s úrovňami z roku 2015, čo si vyžaduje uprednostnenie riešení energetickej efektívnosti a intenzívnejšiu spoluprácu na udržateľných energetických projektoch s ostatnými krajinami na pobreží Stredozemného mora využitím nevyužitého potenciálu regiónu s cieľom pomôcť EÚ dosiahnuť jej ciele v oblasti energetiky, ako aj klímy;
- L. keďže EÚ sa zaviazala vynaložiť aspoň 20 % viacročného finančného rámca na roky 2014 – 2020 na opatrenia v oblasti klímy; keďže rozpočet EÚ na roky 2021 – 2027 obsahuje zvýšený cieľ 30 % na opatrenia v oblasti klímy; keďže Stredozemné more je vystavené zmene klímy viac ako iné regionálne moria a jeho pobrežné oblasti čelia zvýšenému riziku katastrof vrátane záplav a erózie a salinizácie delít riek a vodonosných vrstiev, čo ohrozuje potravinovú bezpečnosť a živobytie;
- M. keďže v priebehu rokov sa v Stredozemí vyvinulo niekoľko rámcov a iniciatív nadnárodnej a územnej spolupráce, ako je Únia pre Stredozemie, Európsko-stredomorské zhromaždenie regionálnych a miestnych samospráv Európskeho výboru regiónov (ARLEM), stratégia EÚ pre región Jadranského a Iónskeho mora (EUSAIR), iniciatíva EÚ pre západné Stredozemie WestMED, programy Interreg a ENI CBC (napr. MED, Euromed, ENICBC Med, NEXT MED, ADRION, MARITTIMO), Aliancia pre stredomorskú spoluprácu (MedCoopAlliance), siete regiónov a miestnych samospráv (konferencia CPMR a jej komisia pre Stredozemie, MedCities, Latin Arc) a euroregióny (jadransko-iónsky, pyrenejsko-stredozemský);
- N. keďže makroregióny zohrávajú kľúčovú úlohu pri posilňovaní hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti Európskej únie a jej blízkeho susedstva tým, že umožňujú cezhraničným oblastiam spoločne riešiť špecifické spoločné výzvy prostredníctvom výmien, spolupráce a spoločného vykonávania, čím prispievajú k zvýšeniu účinnosti a vplyvu politik;

- O. keďže je potrebné, aby stredozemské územia mali konečne k dispozícii operačný nástroj, napríklad makroregionálnu stratégiu, ktorá by im umožnila vypracovať a realizovať konkrétny akčný plán a spoločné projekty v reakcii na spoločné priority stanovené v existujúcich rámcoch, ako je napríklad Únia pre Stredozemie či ARLEM;
- P. keďže integrovaná a udržateľne riadená stratégia modrého hospodárstva má potenciál riešiť viacrozmerné environmentálne výzvy, ktorým čelí oblasť Stredozemného mora, a zároveň poskytovať dôstojné pracovné miesta, chrániť živobytie miestnych komunít, prispievať k potravinovej bezpečnosti a podporovať zelenú transformáciu širšej oblasti Stredozemia;
- Q. keďže členské štáty by mali uplatňovať ekosystémový prístup k námornému priestorovému plánovaniu vrátane dôkladného strategického environmentálneho hodnotenia, ktoré zohľadňuje kumulatívne vplyvy všetkých námorných činností, zmenu klímy, zásadu predbežnej opatrnosti, mapovanie citlivosti a aktívne zapojenie zainteresovaných strán tak, aby to bolo v súlade s cieľmi Európskej zelenej dohody v oblasti klímy a biodiverzity;
- R. keďže ako sa zdôraznilo vo viacerých správach, nepriaznivé účinky zmeny klímy často pociťujú ženy výraznejšie ako muži v dôsledku systematickej rodovej diskriminácie a spoločenských očakávaní súvisiacich s rodovými úlohami;
- S. keďže poskytovanie výhod sociálneho zabezpečenia rybárom, najmä tým, ktorí pracujú v maloobjemovom rybolove, je kľúčom k zabezpečeniu odolnosti tohto odvetvia a prechodu na udržateľnejšie rybárstvo;

Stredozemie: výzva pre Európu

1. pripomína, že územie Únie pokrýva polovicu oblasti Stredozemného mora a Európska únia nemôže zostať pasívna vzhľadom na početné politické, sociálne, hospodárske, demografické a environmentálne výzvy, ktorým oblasť Stredozemného mora čelí; zdôrazňuje význam priamej a diverzifikovanej spolupráce pre regionálny mier, najmä vo východnom Stredozemí;
2. vyjadruje poľutovanie nad neustálym zhoršovaním životného prostredia v oblasti Stredozemného mora, stratou biodiverzity a rastúcim znečistením ovzdušia a morí;
3. zdôrazňuje, že politika súdržnosti má ešte stále potenciál prijať opatrenia s cieľom primerane reagovať na výzvy, ktorým čelí 110 miliónov Európanov; domnieva sa, že opatrenia plánované v rámci politiky súdržnosti musia byť koordinované a komplementárne vzhľadom na opatrenia Európskeho námorného a rybárskeho fondu, národného plánu obnovy a odolnosti a ďalších vnútroštátnych politík;
4. vyjadruje znepokojenie nad rastúcim znečistením plastovým odpadom a odpadom z domácností a požaduje, aby sa vynaložilo bezprecedentné úsilie o ich obmedzenie a riadenie podporou obehového hospodárstva, najmä vo vysoko urbanizovaných oblastiach a na ostrovných územiach, kde sú priestor a zdroje na skladovanie a spracovanie odpadu obmedzené; vyzýva členské štáty, regióny a príslušné riadiace orgány, aby plánovali a využívali kohézne fondy na investovanie do technológií a

infraštruktúry osobitne zameraných na zhodnocovanie materiálov zo zvyškového odpadu na účely obehového hospodárstva; vyzýva na vytvorenie pilotného projektu zameraného na nulové znečistenie mora v Stredozemí, čím by sa otestovali základné zásady stredozemskej makroregionálnej stratégie v súvislosti s konkrétnym cieľom;

5. pripomína, že bezpečnosť vôd predstavuje jeden z kľúčových prvkov pre dobré životné podmienky v oblasti Stredozemia; vyzýva na prijatie udržateľných opatrení v oblasti bezpečnosti vody a žiada, aby sa pri prispôsobovaní poľnohospodárstva v oblasti Stredozemia nedostatku vody využíval udržateľnejší prístup, pričom sa zohľadní jeho vplyv na vodný ekosystém;
6. konštatuje so znepokojením, že európske pobrežia Stredozemného mora trpia výraznejším zhoršením životného prostredia ako pobrežie severnej Európy (najmä v prístavných mestách, ktoré nevyužívajú ochranu oblastí kontroly emisií na zníženie emisií prenášaných vzduchom);
7. domnieva sa, že environmentálne problémy sú prierezové a komplexné, takže každý subjekt, región alebo štát môže samostatne poskytnúť len čiastočné riešenia, a že je potrebné zaistiť široký, integrovaný a spoločný prístup, ktorý zahŕňa celú oblasť Stredozemia;
8. domnieva sa, že dynamika spolupráce, ktorú začala EÚ a jej členské štáty a regióny, môže mať dominový efekt na celú oblasť; pripomína, že programy priameho a zdieľaného riadenia, ako sú programy európskej územnej spolupráce, predstavujú veľkú príležitosť na uľahčenie zosúladenia cieľov, finančných prostriedkov a projektov;
9. považuje za zásadne dôležité, aby sa vytvoril systém aktualizovaných informácií o investíciách uskutočnených v oblasti Stredozemia s cieľom monitorovať účinnosť zapojených fondov z environmentálneho hľadiska; vyzýva na účinnejšie a koordinovanejšie využívanie existujúcich finančných nástrojov na riešenie výziev, ktoré vznikajú v oblasti Stredozemného mora, ako sú opatrenia na zlepšenie morskej biodiverzity a obnovu a ochranu morských biotopov a druhov; poznamenáva, že výdavky pre južné a východné susedstvo EÚ boli v rozpočte na rok 2023 zvýšené o 280 miliónov EUR, a žiada, aby sa tento finančný balík použil okrem iného na podporu ambiciózných environmentálnych opatrení v Stredozemí; konštatuje, že v súčasnej štruktúre SRP a s ohľadom na možnosti financovania, ktoré sú odvetviu rybolovu k dispozícii prostredníctvom ENRAF, je financovanie rybolovu väčšinou oddelené od politiky súdržnosti, hoci niektoré prepojenia možno rozvíjať ad hoc; poukazuje na to, že z rozpočtu EÚ možno získať veľké množstvo finančných prostriedkov na podporu stredozemských projektov, a to prostredníctvom Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce, Európskej územnej spolupráce, programov Horizont Európa, LIFE a Erasmus, ktoré sú otvorené aj pre tretie krajiny;

Stredozemie: potenciál a problémy

10. zdôrazňuje potenciál všetkých regiónov Stredozemia pre rozvoj obnoviteľných zdrojov energie na pevnine a na mori a pre spravodlivú a inkluzívnu ekologickú transformáciu s cieľom prispieť k zásadnej transformácii na klimaticky neutrálne hospodárstvo v nasledujúcich rokoch, najmä rozvojom a rozširovaním obnoviteľných foriem energie a

zvýšením prepojenia trhov s energiou, ako aj spoluprácou pri výrobe a preprave vodíka z obnoviteľných zdrojov; domnieva sa, že je veľmi neisté, či sa vyšší dopyt po ekologickej energii môže uspokojiť zo zdrojov EÚ, pokiaľ sa nevytlačia ďalšie investície na zabezpečenie týchto dodávok v regióne, ako aj na urýchlenie a zjednodušenie postupov pre projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov;

11. zdôrazňuje, že malé a stredné podniky môžu prispieť k hľadaniu inovatívnych riešení nielen v oblasti využívania energie z obnoviteľných zdrojov a obehového a modrého hospodárstva; domnieva sa, že by sa malo podporovať ďalšie zjednodušenie, aby sa zabezpečil prístup MSP vo všetkých európskych regiónoch ku kohéznym fondom;
12. pripomína, že nadmerný rybolov a deštruktívne rybolovné praktiky sú hrozbou pre prežitie mnohých druhov; je znepokojený nezákonným rybolovom vlečnou sieťou na lov pri dne v chránených morských oblastiach Stredozemného mora; je presvedčený, že prechod na udržateľné modré hospodárstvo v regióne Stredozemia prispeje k riešeniu environmentálnych výziev, čím sa zachová zdravie oceánskej panvy a hospodárska prosperita, a zároveň sa podporí udržateľný a inkluzívny rozvoj a kvalitné pracovné miesta s priamym zapojením prevádzkovateľov odvetvia rybolovu a zástupcov pobrežných komunít; vyzýva Komisiu, aby monitorovala údaje o populáciách a aby vykonala posúdenia vplyvu na rozhodovanie o rybolovných kvótach; vyzýva Komisiu na podporu digitálnej transformácie a používania nových technológií v odvetviach environmentálneho monitorovania, vykazovania a posudzovania, ako aj v otázkach týkajúcich sa riadenia;
13. vyjadruje znepokojenie nad inváziou cudzích druhov v oblasti Stredozemného mora, ktoré môžu mať závažný vplyv na vodné ekosystémy v kontexte zmeny klímy, zvyšovania hladiny morí, vln horúčav a zvýšenia teploty morskej vody;
14. upozorňuje na rastúcu hustotu námornej dopravy a nebezpečenstvo úniku ropy a na riziká, ktoré tieto činnosti predstavujú pre morské ekosystémy, a najmä pre morské cicavce;
15. vyjadruje poľutovanie nad tým, že väčšina členských štátov EÚ na pobreží Stredozemného mora neprijala námorné priestorové plány; vyzýva Komisiu, aby s týmito členskými štátmi zostala v kontakte s cieľom zabezpečiť rýchle prijatie takýchto plánov;
16. upozorňuje na environmentálne a sociálne vplyvy spôsobené cestovným ruchom vzhľadom na jeho sezónnosť a nekontrolovaný rozvoj (napríklad výletné plavby, zhoršenie erózie pobrežia, nové znečisťujúce voľnočasové aktivity, neistá sezónna práca, zvyšovanie cien nehnuteľností); domnieva sa, že je potrebná dôkladná rovnováha medzi environmentálnymi cieľmi a zachovaním hospodárskej konkurencieschopnosti, a zdôrazňuje význam podpory zodpovedného prístupu k cestovnému ruchu; žiada členské štáty a regióny, aby na základe konzultácií so zainteresovanými stranami a s občianskou spoločnosťou a v súlade s budúcim európskym plánom pre udržateľný cestovný ruch vypracovali akčné plány v oblasti udržateľného cestovného ruchu a aby v plnej miere využívali finančné prostriedky nástroja Next Generation EU a štrukturálnych fondov na financovanie akčných plánov pre transformáciu cestovného ruchu v oblasti Stredozemného mora;

17. poukazuje na to, že ostrovné územia čelia hospodárskej nerovnováhe spojenej so znevýhodneniami v súvislosti s ich relatívnou izolovanosťou, ktoré sa musia riešiť konkrétnymi opatreniami, ako sa vyžaduje v článku 174 ZFEÚ, v hospodárskom, administratívnom, kultúrnom a sociálnom sektore;
18. zdôrazňuje, že účasť žien na hospodárskom živote naďalej predstavuje dôležitú výzvu pre rodovú rovnosť v oblasti Stredozemia, pričom miera zamestnanosti a úroveň zapojenia do rozhodovacích procesov je v krajinách tohto regiónu nerovnomerná; pripomína, že posilnenie postavenia žien a vytvorenie predpokladov na inkluzívnu účasť vo verejných a v súkromných hospodárskych a sociálnych subjektoch by mohli viesť k dosiahnutiu cieľov zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu;
19. domnieva sa, že zemepisná poloha Stredozemného mora medzi Európou a Afrikou a jeho úloha si vyžadujú rozvoj prístupu založeného na spolupráci v celej oblasti s cieľom podporiť lepšie a bezpečnejšie riadenie migrácie, riešiť príčiny neregulárnej migrácie a núteného vysídľovania a pomôcť ukončiť humanitárne katastrofy, ku ktorým dochádza v Stredozemnom mori;

Stredozemie: spoločný priestor, ktorý má mať štruktúru

20. domnieva sa, že oblasť Stredozemia je kompaktnou zemepisnou oblasťou so spoločným jedinečným historickým a kultúrnym dedičstvom a stredomorským podnebí, ktoré má podobné environmentálne charakteristiky, a že čelí podobným rizikám prírodných katastrof, ako sú požiare, povodne, zemetrasenia, suchá a rastúci nedostatok vodných zdrojov; poznamenáva, že oblasť Stredozemného mora v posledných rokoch čelí čoraz väčšiemu počtu extrémnych výkyvov počasia a prírodných katastrof; vyzýva preto Komisiu, aby preskúmala možnosť lepšieho prispôsobenia mechanizmu EÚ v oblasti civilnej ochrany oblasti Stredozemného mora a aby predložila návrh na posilnenie Fondu solidarity; vyzýva členské štáty, aby prijali opatrenia na zmiernenie účinkov vln tepla a sucha v pobrežných oblastiach, ktoré sa v súvislosti so zmenou klímy očakávajú častejšie a ktoré ohrozujú ľudský život a biodiverzitu, a aby investovali prostriedky z fondov kohéznej politiky do nápravy ekologických katastrof, ku ktorým došlo v Stredozemí, ako napríklad v lagúne Mar Menor; vyzýva členské štáty a Komisiu, aby monitorovali oblasti, ktorým hrozí ekologická katastrofa, a zmiernovali jej následky pomocou kohéznych fondov;
21. víta iniciatívu pre morské oblasti WestMed v západnom Stredozemí a programy Interreg, ako sú Interreg Mediterranean, ADRION, NEXT MED a MARITTIMO, ako dobré príklady priamej a diverzifikovanej spolupráce, a to aj na regionálnej úrovni, so spoločnými cieľmi;
22. vyzýva Komisiu, aby riešila rozdiely v úrovniach rozvoja vrátane nedostatkov v inštitucionálnych a administratívnych kapacitách, prepojeniach infraštruktúry a obchodných vzťahoch;
23. žiada Komisiu, aby najmä prostredníctvom programov Interreg podporovala siete chránených morských oblastí v Stredozemí, podľa vzoru siete chránených oblastí Stredozemného mora (MedPAN), a pracovať na návrhu vytvorenia celosvetovej siete

chránených morských oblastí (modrého pásma) spojenou s najvzdialenejšími regiónmi a zámorskými krajinami a územiami;

24. víta pokrok dosiahnutý v rámci jadransko-iónskej makroregionálnej stratégie (EUSAIR), ktorá zmobilizovala členské štáty a ich regióny, tretie krajiny a ich miestne orgány; považuje EUSAIR za úspešný príklad, keď sa EÚ ukázala ako hnacia sila a vektor otvorenosti, pričom mala prospech z nadnárodného programu ADRIAN, ktorého zosúladené ciele podporujú plnenie plánu stratégie; trvá na tom, že tieto zásady a podobný spoločný prístup sa musia uplatňovať aj na ostatné oblasti Stredozemného mora; domnieva sa, že takáto makroregionálna stratégia môže posilniť a urýchliť politiky potrebné na rozvoj a zachovanie dostupných zdrojov spoluprácou všetkých zúčastnených subjektov;
25. vyzýva Komisiu, aby podporila makroregionálnu stratégiu v Stredozemí so zreteľom na svoj nový program pre Stredozemie, najmä jej bod 5 týkajúci sa ekologickej transformácie, odolnosti proti zmene klímy, energetiky a životného prostredia; domnieva sa, že rozmanitosť a veľkosť príslušného územia si vyžaduje vykonávanie troch odlišných, ale koordinovaných stratégií, konkrétne stratégií pre západné Stredozemie, Jadranské a Iónske more a východné Stredozemie; požaduje podporu príslušných krajín a orgánov a ústrednú úlohu regiónov a miestnych orgánov pri ich riadení;
26. domnieva sa, že makroregionálna stratégia pre Stredozemie, ktorá by znamenala výrazné a aktívne zapojenie príslušných regionálnych a miestnych orgánov, má výrazný potenciál pri riešení viacrozmerých environmentálnych výziev celej oblasti; vyjadruje presvedčenie, že táto makroregionálna stratégia musí byť založená na pevnom a reprezentatívnom systéme viacúrovňového riadenia, ktorý zahŕňa regionálne a miestne orgány a prináša zapojenie aktérov občianskej spoločnosti; domnieva sa, že takáto stratégia by sa mohla konkrétnejšie využiť na podporu projektov obehového hospodárstva, boj proti znečisteniu plastmi, ochranu biodiverzity, posilnenie vzťahov s tretími krajinami na kontrolu nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu a zaistenie súladu s politikami UNCLOS, prispievanie k riešeniu konfliktov v oblasti využívania prostredníctvom riadneho námorného priestorového plánovania, zachovanie sociálno-ekonomického prínosu rybolovu pre blahobyt pobrežných komunit, najmä na ostrovoch, podporu diverzifikácie činností rybárov vrátane rekvalifikácie a konverzie, podporu opatrení na riadenie zásob v celej oblasti Stredozemia a podporu tretích krajín pri zavádzaní chránených morských oblastí v ich pobrežných vodách;
27. domnieva sa, že maloobjemoví rybári a tí, ktorí sa nachádzajú v najzraniteľnejších situáciách, potrebujú ad hoc formy finančnej pomoci a podpory s cieľom pomôcť rybárom začleniť sa do nových trhových segmentov, obmedziť hospodárske a sociálne rozdiely medzi severom a juhom a zabrániť oslabeniu rybolovných činností a zamestnanosti v tomto odvetví;
28. vyzýva členské štáty, aby v plnej miere využívali miestne akčné skupiny v oblasti rybolovu na navrhovanie a vykonávanie stratégií miestneho rozvoja zameraných na hospodárske, sociálne a environmentálne potreby; vyzýva členské štáty, aby zaručili, že miestne akčné skupiny v oblasti rybolovu budú zahŕňať všetky zainteresované strany a

že finančné prostriedky EÚ sa budú vynakladať podľa objektívnych kritérií tak, aby sa zabezpečil udržateľný rozvoj miestnych komunít;

29. pripomína, že každá úspešná spolupráca prispieva k cieľom mieru a bezpečnosti, prosperity, ľudského rozvoja a dobrej správy vecí verejných, ktoré sú ďalšími základnými cieľmi programu pre Stredozemie;
30. vyzýva Európsku radu, aby predložila Komisii podrobnú makroregionálnu stratégiu pre Stredozemie na účely jej schválenia počas španielskeho predsedníctva Únie v druhej polovici roka 2023;

o

o o

31. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov a národným a regionálnym parlamentom členských štátov.

1.3.2023

STANOVISKO VÝBORU PRE RYBÁRSTVO

pre Výbor pre regionálny rozvoj

k úlohe politiky súdržnosti pri riešení viacrozmerých environmentálnych výziev v oblasti Stredozemného mora
(2022/2059(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadanej o stanovisko: Nora Mebarek

NÁVRHY

Výbor pre rybárstvo vyzýva Výbor pre regionálny rozvoj, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- so zreteľom na svoje uznesenie z 3. mája 2022 s názvom Na ceste k udržateľnému modrému hospodárstvu v EÚ: úloha odvetví rybolovu a akvakultúry¹,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 6. októbra 2021 s názvom Obnovenie populácií rýb v Stredozemnom mori: hodnotenie a ďalšie kroky²,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 9. júna 2021 s názvom Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030: Prinavrátanie prírody do našich životov³,
- so zreteľom na stanovisko Európskeho výboru regiónov z 11. októbra 2022 s názvom Smerom k makroregionálnej stratégii pre Stredozemie⁴,
- so zreteľom na správu Organizácie pre výživu a poľnohospodárstvo s názvom Stav rybolovu v Stredozemnom a Čiernom mori v roku 2022,
- so zreteľom na ministerské vyhlásenie MedFish4Ever, ktoré prijali zástupcovia ministerstiev štátov ležiacich na pobreží Stredozemného mora vo Vallette na Malte 30. marca 2017,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2014/89/EÚ z 23. júla 2014, ktorou sa ustanovuje rámec pre námorné priestorové plánovanie⁵,

¹ Ú. v. EÚ C 465, 6.12.2022, s. 2.

² Ú. v. EÚ C 132, 24.3.2022, s. 56.

³ Ú. v. EÚ C 67, 8.2.2022, s. 25.

⁴ <https://cor.europa.eu/sk/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-2167-2022>.

⁵ Ú. v. EÚ L 257, 28.8.2014, s. 135.

- so zreteľom na regionálny akčný plán Všeobecnej rybárskej komisie pre Stredozemné more pre maloobjemový rybolov v Stredozemnom a Čiernom mori,
 - so zreteľom na Dohovor o ochrane morského prostredia a pobrežných oblastí Stredozemného mora (Barcelonský dohovor),
- A. keďže podľa Centra regionálnych činností pre osobitne chránené oblasti je Stredozemné more jedným z hlavných rezervoárov morskej a pobrežnej biodiverzity s 28 % endemických druhov, 7,5 % svetovej morskej fauny a 18 % svetovej morskej flóry;
 - B. keďže oblasť Stredozemného mora je domovom viac ako 150 miliónov obyvateľov vrátane mnohých rybárskych komunít; keďže 84 % rybárskej flotily sú maloobjemové a tradičné plavidlá; keďže odvetvie rybolovu predstavuje 1 milión priamych a nepriamych pracovných miest;
 - C. keďže Komisia vo svojej stratégii v oblasti biodiverzity do roku 2030 navrhla, aby sa chránilo aspoň 30 % morských oblastí v EÚ; keďže podľa Siete chránených oblastí Stredozemného mora má v súčasnosti chránený štatút 8,33 % Stredozemného mora;
 - D. keďže oblasť Stredozemného mora sa otepľuje o 20 % rýchlejšie, ako je celosvetový priemer, pričom výskyt morských horúčav sa od 80. rokov 20. storočia zdvojnásobil; keďže sieť stredozemských expertov na zmenu klímy a životného prostredia odhaduje, že by to mohlo viesť k lokálnemu vyhynutiu až 50 % komerčných rýb a morských bezstavovcov do roku 2050;
 - E. keďže podľa najnovšej správy Všeobecnej rybárskej komisie pre Stredozemné more (GFCM) o stave rybolovu v Stredozemnom a Čiernom mori uverejnenej v roku 2022 došlo od roku 2012 k 10 % poklesu v podiele populácií, ktoré sa lovia nadmerne, a rybolovný tlak sa v poslednom desaťročí znížil v priemere o 21 %; keďže účinky tohto zníženia sa začínajú prejavovať v rastúcej biomase niektorých populácií;
 - F. keďže morský odpad je v Stredozemí veľkým problémom, pričom koncentrácia mikroplastov dosahuje rekordnú úroveň 1,25 milióna fragmentov na km², a Stredozemné more je preto jedným z najviac znečistených morí na svete; keďže rybolov prispieva k tejto situácii a zároveň v dôsledku nej trpí;
 - G. keďže integrovaná a udržateľne riadená stratégia modrého hospodárstva, ktorá spája činnosti ako lodná doprava, námorná osobná doprava, rybolov, výroba energie, prístavy, lodenice, pobrežný cestovný ruch a pozemná akvakultúra, má potenciál riešiť viacero environmentálne výzvy, ktorým čelí oblasť Stredozemného mora, a zároveň poskytovať dôstojné pracovné miesta, chrániť živobytie miestnych komunít, prispievať k potravinovej bezpečnosti a podporovať zelenú transformáciu širšej oblasti Stredozemia;
 - H. keďže takáto stratégia si vyžaduje primeranú viacúrovňovú námornú správu, ktorá umožní krajinám a regiónom v oblasti Stredozemného mora koordinovať činnosť, účinnejšie rozvíjať politické nástroje a maximalizovať využívanie finančných prostriedkov a finančných nástrojov;

- I. keďže Kohézny fond by mal podporovať činnosti, ktoré sú v súlade s normami a prioritami Únie v oblasti klímy a životného prostredia a výrazne nenarúšajú environmentálne ciele zakotvené v horizontálnych zásadách nariadenia o spoločných ustanoveniach⁶;
- J. keďže členské štáty by mali uplatňovať ekosystémový prístup k námornému priestorovému plánovaniu vrátane dôkladného strategického environmentálneho hodnotenia, ktoré zohľadňuje kumulatívny vplyv všetkých námorných činností, zmenu klímy, zásadu predbežnej opatrnosti, mapovanie citlivosti a aktívne zapojenie zainteresovaných strán, v súlade s cieľmi Európskej zelenej dohody v oblasti klímy a biodiverzity;
- K. keďže zvýšené znečistenie spôsobené ľudskou činnosťou, degradácia biotopov, introdukcia nepôvodných druhov, nadmerný rybolov a vplyv zmien spôsobených klímou na morské prostredie a ekosystémy ohrozujú udržateľnosť rybolovu v Stredozemnom mori;
- L. keďže poskytovanie výhod sociálneho zabezpečenia rybárom, najmä tým, ktorí pracujú v maloobjemovom rybolove, je kľúčom k zabezpečeniu odolnosti tohto odvetvia a prechodu na udržateľnejšie rybárstvo;
1. pripomína, že podľa správy komisie GFCM o stave rybolovu v Stredozemnom a Čiernom mori z roku 2022 sa percentuálny podiel nadmerne lovených populácií rýb znížil z 88 % v roku 2014 na 73 % v roku 2020; je však naďalej znepokojený týmto pomalým tempom pokroku v oblasti nadmerného rybolovu v Stredozemnom mori;
 2. zdôrazňuje, že medzi faktory, ktoré vyvíjajú tlak na populácie rýb a morskú biodiverzitu v Stredozemnom mori, patria aj iné problémy spôsobené ľudskou činnosťou, ako sú znečistenie plastmi, disperzia paliva, strata biotopov, námorná doprava, zmena klímy a šírenie invázných nepôvodných druhov; obáva sa, že predpokladané ďalšie zhoršovanie stavu prostredia v Stredozemnom mori by zasiahlo pobrežné a rybárske komunity ešte silnejšie a bránilo by budúcemu udržateľnému rozvoju celej EÚ; vyzýva na prijatie konzistentného prístupu vo všetkých politikách, v súlade s cieľmi Zelenej dohody, s cieľom riešiť vplyv všetkých tlakov na Stredozemné more vrátane všetkých foriem znečistenia, vrtania na mori a odtoku živín, účinne vykonávať existujúce právne predpisy o ochrane morského ekosystému a riadení morských zdrojov a zabezpečiť, aby sa všetky chránené morské oblasti patriace do jurisdikcie členských štátov EÚ účinne vykonávali, monitorovali, kontrolovali a riadili so zapojením všetkých príslušných zainteresovaných strán, najmä maloobjemového rybolovu;
 3. pripomína, že odvetvia rybolovu a akvakultúry EÚ čelili v posledných rokoch celému radu prekážok v dôsledku pandémie COVID-19, útočnej vojny Ruska voči Ukrajine a pretrvávajúcich vysokých cien pohonných hmôt a sú naďalej mimoriadne nestabilné; konštatuje, že tieto faktory oslabili ziskovosť tisícov spoločností do takej miery, že

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku ([Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159](#)).

bojujú o prežitie, čo môže mať ničivý vplyv na zamestnanosť a sociálnu súdržnosť v pobrežných oblastiach; konštatuje, že veľkosť rybárskej flotily EÚ v Stredozemnom mori sa za posledné tri roky znížila o 23,5 %; poukazuje na význam sociálno-ekonomických posúdení a faktorov pri vykonávaní nástrojov, ako sú viacročné plány;

4. zdôrazňuje, že rozvoj modrého hospodárstva v Stredozemí by mohol priniesť mnoho výhod a príležitostí na rozvoj miestnych hospodárstiev; poukazuje však na to, že sa tým nevyhnutne zvýši aj súperenie o využívanie morského a pobrežného priestoru a zdrojov; vyzýva na úplné zavedenie ekosystémového integrovaného manažmentu pobrežných zón a námorného priestorového plánovania ako nástrojov na predchádzanie konfliktom a situáciám, v ktorých rybári čelia nebezpečenstvu pri vykonávaní svojich činností z dôvodu úplne svojvoľného ohraničovania pobrežných vôd, a teda na podporu harmonického, udržateľného a dlhodobého rozvoja v rámci ekologických limitov, pričom sa zohľadnia sociálno-ekonomické faktory v celej oblasti Stredozemného mora;
5. konštatuje najmä, že v rámci modrého hospodárstva dochádza k nárastu nových činností a súpereniu o priestor, čo je veľkou výzvou pre tradičné činnosti, ako je rybolov a akvakultúra; v tejto súvislosti žiada, aby sa pri vypracúvaní a vykonávaní námorného priestorového plánovania zohľadnili názory všetkých zainteresovaných strán v modrom hospodárstve;
6. vyjadruje poľutovanie nad tým, že väčšina členských štátov EÚ na pobreží Stredozemného mora neprijala námorné priestorové plány; vyzýva Komisiu, aby s týmito členskými štátmi zostala v kontakte s cieľom zabezpečiť rýchle prijatie takýchto plánov;
7. konštatuje, že v súčasnej štruktúre spoločnej rybárskej politiky a s ohľadom na možnosti financovania, ktoré sú odvetviu rybolovu k dispozícii prostredníctvom Európskeho námorného, rybolovného a akvakultúrneho fondu (ENRAF), je financovanie rybolovu väčšinou oddelené od politiky súdržnosti, hoci niektoré prepojenia možno rozvíjať ad hoc; konštatuje, že väčšinu prevádzkovateľov v odvetví rybolovu a akvakultúry tvoria malí prevádzkovatelia, čo môže v závislosti od vykonávania členským štátom predstavovať prekážku v ich prístupe ku kohéznym fondom; navrhuje, aby sa vyvinulo úsilie na uľahčenie prístupu odvetví ku kohéznym fondom, a to aj tým, že sa viac zapoja združenia rybárov a výrobcov v odvetví akvakultúry; konštatuje, že okrem fondu ENRAF sú pre modré hospodárstvo relevantné viaceré fondy EÚ vrátane európskych štrukturálnych a investičných fondov, Nástroja predvstupovej pomoci, Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa, Nástroja na prepájanie Európy a Fondu na spravodlivú transformáciu; vyzýva členské štáty, aby využili existujúce príležitosti v rámci nástrojov politiky súdržnosti a všetky dostupné finančné prostriedky EÚ aj na podporu medzinárodnej spolupráce;
8. zdôrazňuje, že ľahší prístup k finančným prostriedkom EÚ pre odvetvia rybolovu a akvakultúry, a najmä pre malých prevádzkovateľov, je kľúčom k zabezpečeniu odolnosti miestnych komunit, ktoré sú od neho závislé; konštatuje, že si to vyžaduje osobitné opatrenia a podporu s cieľom umožniť odvetviam posilniť ich konkurencieschopnosť, rast a rozvoj; vyjadruje poľutovanie nad tým, že postupy financovania sú často zložité; v tejto súvislosti vyzýva členské štáty, aby poskytovali technickú pomoc na miestnej úrovni s cieľom zabezpečiť, aby odvetvia rybolovu a

akvakultúry, najmä malí prevádzkovatelia, mohli využívať finančné prostriedky EÚ na udržateľné rybolovné a akvakultúrne činnosti s nízkym vplyvom;

9. pripomína, že aj diverzifikácia príjmov môže v prípade potreby prispieť k prechodu na udržateľné riadenie morských zdrojov a k odolnosti odvetví rybolovu a akvakultúry, najmä malých prevádzkovateľov; vyzýva členské štáty, aby pri vykonávaní fondu ENRAF a iných fondov EÚ uľahčili investície do projektov diverzifikácie príjmov a zabezpečili, aby rybári, najmä tí, ktorí pracujú v segmente maloobjemového rybolovu, mali nárok na dávky sociálneho zabezpečenia, ako sú dávky v nezamestnanosti a dôchodkové dávky;
10. domnieva sa, že maloobjemoví rybári a tí, ktorí sa nachádzajú v najzraniteľnejších situáciách, potrebujú ad hoc formy finančnej pomoci a podpory s cieľom pomôcť rybárom začleniť sa do nových trhových segmentov, obmedziť hospodárske a sociálne rozdiely medzi severom a juhom a zabrániť oslabeniu rybolovných činností a zamestnanosti v tomto odvetví;
11. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že každému legislatívnemu návrhu bude predchádzať dôkladné hodnotenie už prijatých opatrení, ako aj rozsiahle posúdenie vplyvu s cieľom kvantifikovať jeho potenciálny sociálno-ekonomický a environmentálny vplyv na pobrežné komunity a na produktivitu a konkurencieschopnosť rybárskych podnikov EÚ a výrobného reťazca, že tento návrh bude podporený najlepšimi dostupnými vedeckými odporúčaniami a riadnou konzultáciou s dotknutými odvetviami rybolovu a že sa bude vykonávať postupne a úmerne k schopnosti tohto odvetvia konať;
12. domnieva sa, že správa oblasti Stredozemného mora by sa mohla zlepšiť lepšou koordináciou a vytvorením špecializovaného operačného nástroja na rozvoj stratégie integrovaného, dlhodobého a udržateľného modrého hospodárstva, ktorá sa rozvíja v rámci ekologických limitov a zohľadňuje sociálno-ekonomické aspekty; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam konzultácií so zainteresovanými stranami a ich zapojenia, najmä pokiaľ ide o organizácie zastupujúce rybárov, výrobcov v odvetví akvakultúry a pobrežné komunity; opakuje svoju výzvu na vytvorenie sietí spolupráce medzi vládami členských štátov, združeniami rybárov, organizáciami pracovníkov, útvarmi odpadových vôd, zainteresovanými stranami z pobrežných oblastí, prístavmi, mimovládnyimi organizáciami a regionálnymi dohovormi s cieľom posilniť prístup zdola nahor založený na dialógu a začlenení a podporovať praktické riešenia s cieľom zabezpečiť účinnejšie vykonávanie pravidiel a poskytnúť primerané zdroje v oblastiach, ako je zber, zneškodňovanie a recyklácia morského odpadu;
13. konštatuje, že v súvislosti so správou oblasti Stredozemného mora musí Komisia zintenzívniť dialóg s tretími krajinami v Stredozemí, aby sa zabezpečil súlad s politikami Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve (UNCLOS) a komisie GFCM s cieľom bojovať proti nezákonným, neregulovaným a nenahláseným rybolovným činnostiam a narušeniu trhu vyplývajúceho z nerovnakých podmienok pre prevádzkovateľov v odvetví, čo znevýhodňuje rybárov z EÚ, a odstrániť ich; ďalej vyzýva Komisiu, aby nabádala všetky tretie krajiny v oblasti Stredozemného mora, aby ratifikovali dohovor UNCLOS; oceňuje obrovský príspevok komisie GFCM k dosiahnutiu plne udržateľného riadenia morských zdrojov, a to aj prostredníctvom jej akčného plánu na boj proti NNN rybolovu a regionálneho akčného plánu pre

maloobjemový rybolov v Stredozemnom a Čiernom mori; zdôrazňuje úlohu komisie GFCM pri zabezpečovaní koordinácie pri prijímaní a vykonávaní ochranných opatrení pre Stredozemné more; vyjadruje poľutovanie nad tým, že členovia komisie GFCM nedodržiavajú všetky odporúčania týkajúce sa riadenia, ktoré GFCM prijala;

14. vyzýva členské štáty, aby v plnej miere využívali miestne akčné skupiny v oblasti rybolovu na navrhovanie a vykonávanie stratégií miestneho rozvoja zameraných na hospodárske, sociálne a environmentálne potreby; vyzýva členské štáty, aby zaručili, že miestne akčné skupiny v oblasti rybolovu budú zahŕňať všetky zainteresované strany a že finančné prostriedky EÚ sa budú vynakladať podľa objektívnych kritérií tak, aby sa zabezpečil udržateľný rozvoj miestnych komunití;
15. víta, že sa v posledných rokoch obnovil politický impulz na zmiernenie degradácie životného prostredia v Stredozemí a umožnenie stratégie udržateľného modrého hospodárstva, ktorá sa rozvíja v rámci ekologických limitov, o čom svedčia iniciatívy EÚ a medzinárodné iniciatívy, ako sú obnovené partnerstvo s južným susedstvom, iniciatíva WestMed, viacročný plán pre západné Stredozemie, stratégia EÚ pre región Jadranského a Iónskeho mora, Interreg MED, BLUEMED, MedFish4Ever, pracovná skupina Únie pre Stredozemie pre modré hospodárstvo a regionálny akčný plán pre nakladanie s morským odpadom v Stredozemnom mori; vyjadruje poľutovanie nad tým, že tieto početné iniciatívy ešte v plnej miere neprinesli ovocie, keďže environmentálne vyhliadky pre Stredozemie sú naďalej neradostné; súhlasí so záverom správy o stave životného prostredia a rozvoja v Stredozemí za rok 2020, v ktorej sa uvádza, že „aby sa predišlo predpokladaným neúspechom, musia sa súčasné trajektórie urýchlene napraviť“; vyzýva preto na zavedenie makroregionálnej stratégie pre celú oblasť Stredozemného mora, ktorá sa bude zameriavať na zmiernenie zmeny klímy, ochranu životného prostredia, sociálny blahobyt, hospodársky rast a udržateľný rozvoj modrého hospodárstva; domnieva sa, že takáto stratégia by sa mohla konkrétnejšie využiť na zlepšenie životnej úrovne v odvetviach rybolovu a akvakultúry, podporu projektov obehového hospodárstva v týchto odvetviach, zabezpečenie stability trhu a dostupnosti dodávok potravín, riešenie problematiky plastov a iných foriem znečistenia, ochranu biodiverzity, posilnenie vzťahov s tretími krajinami, pokiaľ ide o boj proti NNN rybolovu a jeho odstránenie, prispievať k riešeniu konfliktov vo využívaní primeraným námorným priestorovým plánovaním a podporovať dodržiavanie medzinárodných zmlúv o pobrežných vodách;
16. zdôrazňuje, že táto makroregionálna stratégia môže prispieť k zachovaniu sociálno-ekonomického prínosu rybolovu, najmä maloobjemového rybolovu, a akvakultúry k blahobytu pobrežných komunití, najmä na ostrovoch, a podporiť opatrenia na hospodárenie s populáciami rýb v celej oblasti Stredozemného mora s cieľom dosiahnuť ciele spoločnej rybárskej politiky; nabáda všetky krajiny Stredozemia, aby vo svojich pobrežných vodách zaviedli chránené morské oblasti, zabezpečili udržateľný hospodársky rozvoj odvetvia rybolovu a akvakultúry, najmä pokiaľ ide o transformáciu, dekarbonizáciu a komercializáciu, a podporili diverzifikáciu činností rybárov a výrobcov v odvetví akvakultúry, a to aj rekvalifikáciou a získaním nových zručností.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	1.3.2023
Výsledok záverečného hlasovania	+: 22 -: 1 0: 1
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Clara Aguilera, João Albuquerque, Carmen Avram, Pietro Bartolo, Izaskun Bilbao Barandica, Maria da Graça Carvalho, Asger Christensen, Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Niclas Herbst, Ladislav Ilčić, France Jamet, Pierre Karleskind, Predrag Fred Matić, Francisco José Millán Mon, Ana Miranda, Caroline Roose, Peter van Dalen
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Gabriel Mato, Raffaele Stancanelli, Annalisa Tardino, Lucia Vuolo
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	Stelios Kypourouopoulos, Erik Poulsen

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

22	+
ECR	Ladislav Ilčić, Raffaele Stancanelli
PPE	Maria da Graça Carvalho, Peter van Dalen, Niclas Herbst, Stelios Kypouropoulos, Gabriel Mato, Francisco José Millán Mon, Lucia Vuolo
Renew	Izaskun Bilbao Barandica, Asger Christensen, Pierre Karleskind, Erik Poulsen
S&D	Clara Aguilera, João Albuquerque, Carmen Avram, Pietro Bartolo, Predrag Fred Matić
Verts/ALE	Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Ana Miranda, Caroline Roose

1	-
ID	France Jamet

1	0
ID	Annalisa Tardino

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania

INFORMÁCIE O PRIJATÍ GESTORSKÝM VÝBOROM

Dátum prijatia	22.3.2023
Výsledok záverečného hlasovania	+ : 37 - : 0 0 : 2
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	François Alfonsi, Pascal Arimont, Adrian-Dragoş Benea, Isabel Benjumea Benjumea, Tom Berendsen, Erik Bergkvist, Stéphane Bijoux, Franc Bogovič, Corina Creţu, Rosa D'Amato, Matthias Ecke, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Peter Jahr, Manolis Kefalogiannis, Elżbieta Kruk, Nora Mebarek, Martina Michels, Giuseppe Milazzo, Alin Mituţa, Andželika Anna Możdżanowska, Denis Nesci, Niklas Nienaß, Younous Omarjee, Tsvetelina Penkova, Marcos Ros Sempere, André Rougé, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret, Monika Vana
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Mauri Pekkarinen, Peter Pollák, Bergur Løkke Rasmussen, Bronis Ropė
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	Chiara Gemma, France Jamet

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE

37	+
ECR	Chiara Gemma, Elżbieta Kruk, Giuseppe Milazzo, Anđželika Anna Możdżanowska, Denis Nesci
PPE	Álvaro Amaro, Pascal Arimont, Isabel Benjumea Benjumea, Tom Berendsen, Franc Bogovič, Daniel Buda, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Peter Jahr, Manolis Kefalogiannis, Peter Pollák
Renew	Stéphane Bijoux, Alin Mituța, Mauri Pekkarinen, Bergur Løkke Rasmussen, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret
S&D	Adrian-Dragoș Benea, Erik Bergkvist, Isabel Carvalhais, Corina Crețu, Matthias Ecke, Nora Mebarek, Tsvetelina Penkova, Marcos Ros Sempere
The Left	Martina Michels, Younous Omarjee
Verts/ALE	François Alfonsi, Rosa D'Amato, Niklas Nienaaß, Bronis Ropė, Monika Vana

0	-

2	0
ID	France Jamet, André Rougé

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania